

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК 1

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Рік підготовки: 3

Семестр викладання: осінній

**Кількість кредитів
ЄКТС:** 5

Мова(-и) викладання: українська

**Вид семестрового
контролю** іспит

Автор курсу та лектор:

к.е.н., доц., Манухіна Марта Юріївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри обліку і оподаткування

посада

marta.manukhina@gmail.com

+38-050-575-81-
71

За розкладом

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Дисципліна “Фінансовий облік 1” спрямована на формування у майбутніх фахівців сучасної системи знань з теорії та практики ведення фінансового обліку активів (господарських операцій) на підприємствах різних організаційно-правових форм в ринкових умовах на основі національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Результати навчання:

Знання: принципів і методів обліку активів підприємств з урахуванням особливостей їх господарської діяльності.

Вміння: документувати, систематизувати, групувати та відображати в бухгалтерських регістрах облікову інформацію та узагальнювати її у звітності з метою інформаційного забезпечення ефективного управління господарською діяльністю підприємств.

Передумови до початку вивчення:

Передумовою вивчення дисципліни «Фінансовий облік 1» є знання з дисциплін: «Вступ до фаху», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економіка підприємства», «Статистика», «Бухгалтерський облік (загальна теорія)».

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.
2. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.
3. Здатність виконувати облікові процедури, формувати документообіг підприємства.
4. Здатність до аналізу та синтезу інформації первинних документів на основі логічних аргументів і перевірених фактів.
5. Здатність формувати фінансову звітність за національними стандартами, коректно інтерпретувати, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Основи побудови фінансового обліку.	2/2	<p>Мета та сутність фінансового обліку. Роль і місце фінансового обліку у сучасній обліковій системі. Фінансовий облік як постачальник інформації зовнішнім користувачам. Регулювання організації і методів фінансового обліку на підприємстві. Нормативне регламентування фінансового обліку. Концептуальна основа складання та подання фінансових звітів. Поняття про облікову політику підприємства, її зміст, порядок розробки і затвердження. Формування облікової політики підприємства</p> <p>Вимірювання і оцінка у фінансовому обліку. Сутність концепції вартості грошей у часі.</p>	<p>Участь в обговоренні</p> <p>Аналіз ситуацій</p> <p>Тести</p> <p>Обговорення рефератів</p>
2.	Облік грошових коштів та їх еквівалентів.	2/2	<p>Економічна суть грошових коштів. Зміст грошових коштів та їх еквівалентів. Форми розрахунків. Державне регулювання готівкового та безготівкового обігу. Облік касових операцій. Облік коштів на поточних рахунках банку. Особливості обліку операцій в іноземній валюті. Облік грошових коштів на інших рахунках у банках.</p>	<p>Участь в обговоренні</p> <p>Практичні вправи</p> <p>Аналіз ситуацій</p> <p>Тести</p> <p>Індивідуальні завдання</p>
3.	Облік дебіторської заборгованості.	2/2	<p>Визначення та види дебіторської заборгованості. Оцінка дебіторської заборгованості. Облік довгострокової дебіторської заборгованості. Облік поточної дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги. Облік сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості. Облік короткострокових векселів одержаних. Облік розрахунків з покупцями (замовниками). Облік іншої дебіторської заборгованості. Розрахунки з підзвітними особами. Розрахунки за претензіям. Облік витрат майбутніх періодів.</p>	<p>Участь в обговоренні</p> <p>Практичні вправи</p> <p>Аналіз ситуацій</p> <p>Тести</p> <p>Індивідуальні завдання</p>
4.	Облік фінансовий інвестицій.	2/2	<p>Поняття фінансових інструментів та їх класифікація. Визначення та види фінансових інвестицій. Оцінка фінансових інвестицій. Облік поточних фінансових інвестицій. Первісна оцінка довгострокових фінансових інвестицій. Облік фінансових інвестицій, що надають право власності. Облік фінансових інвестицій до погашення. Оцінка фінансових інвестицій на дату балансу за методом участі в капіталі, за</p>	<p>Участь в обговоренні</p> <p>Практичні вправи</p> <p>Аналіз ситуацій</p> <p>Тести</p> <p>Індивідуальні завдання</p>

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			амортизованою собівартістю, за справедливою вартістю та за собівартістю з урахуванням зменшення корисності. Фінансові інвестиції у спільну діяльність із створенням юридичної особи.	
5.	Облік основних засобів, інших необоротних матеріальних активів.	3/3	Визнання, оцінка та класифікація необоротних активів. Облік надходження основних засобів. Облік амортизації основних засобів. Методи нарахування зносу, обґрунтування їх вибору, вплив на фінансовий результат. Облік витрат на поліпшення, ремонт і утримання основних засобів. Переоцінка основних засобів. Порядок відображення вибуття основних засобів. Облік продажу основних засобів (П(С)БО 27). Особливості обліку інвестиційної нерухомості. Облік інших необоротних матеріальних активів.	Участь в обговоренні Практичні вправи Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання
6.	Облік нематеріальних активів.	2/2	Економічна сутність та класифікація нематеріальних активів. Оцінка та переоцінка нематеріальних активів. Синтетичний та аналітичний облік надходження і вибуття нематеріальних активів. Поняття про амортизацію нематеріальних активів. Методи нарахування. Способи визначення строків корисного використання нематеріальних активів.	Участь в обговоренні Практичні вправи Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання
7.	Облік виробничих запасів.	2/2	Визначення, визнання, класифікація запасів. Облік надходження запасів. Оцінка запасів при їх надходженні на підприємство. Первинний облік запасів. Облік на складі, у бухгалтерії. Взаємозв'язок складського і бухгалтерського обліку запасів. Оцінка запасів на дату балансу. Облік та розподіл транспортно-заготівельних витрат. Облік вибуття запасів. Методи оцінки вибуття запасів. Переоцінка (уцінка) запасів та її відображення в обліку. Особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів. Особливості обліку товарів. Інвентаризація запасів, порядок її здійснення та відображення в обліку її результатів. Втрати та нестачі матеріальних цінностей. Порядок обліку нестач та оприбуткування виявлених лишків. Облік розрахунків з відшкодування матеріальних збитків.	Участь в обговоренні Практичні вправи Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
8.	Облік витрат виробництва та випуску готової продукції.	2/2	<p>Сутність та класифікація виробничих витрат. Підходи до визнання витрат. Загальна характеристика рахунків з обліку витрат діяльності.</p> <p>Облік виробничих витрат. Облік прямих та загальновиробничих витрат. Облік витрат від браку. Облік інших витрат виробництва.</p> <p>Зведений облік витрат і визначення собівартості готової продукції.</p> <p>Калькулювання собівартості готової продукції.</p> <p>Оцінка та облік готової продукції. Облік незавершеного виробництва. Облік реалізації готової продукції.</p>	<p>Участь в обговоренні</p> <p>Практичні вправи</p> <p>Аналіз ситуацій</p> <p>Тести</p> <p>Індивідуальні завдання</p>

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Голов, С. Ф., Костюченко, В. М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні [Текст] : Навч. посібник. / Голов С.Ф., ред. – 3-є вид., перероб. і доп. – Х.: 2013. – 1072 с.
2. Орлова, В. К. Фінансовий облік [Текст] : навч. посіб. / Орлова В.К., ред. [та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 510 с.
3. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – 3-тє вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2016. – 926с.
4. Фінансовий облік: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Сук Л.К., Сук П.Л. — К., 2015. — 629 с.

Допоміжна література

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 40.
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291 (зі змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України від 10.01.2012 — 2011 р. - № 102.
3. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України від 14.01.2000 - 1999 р. - № 52.
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73 (зі змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України. — 2013.
5. Бабіч В.В., Сагова С. В. Фінансовий облік (облік активів): [навч. посіб.] – 2-ге вид. - К.: КНЕУ, 2007. – 288 с.
6. Бухгалтерський облік в Україні: навчальний посібник / За ред. Р.Л. Хом'яка, В.І. Лемішовського. – 7-е вид., доп. і перероб. – Львів: Національний університет “Львівська політехніка”, “Інтелект-Захід”, 2009. – 1211 с.
7. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні: Навчально-практичний посібник / під ред. С.Ф. Голова. - Дніпропетровськ, ТОВ "Баланс-Клуб", 2009. - 832 с.
8. Бухгалтерський облік: Навчально-методичний посібник для самост. вивч. Дисципліни / Л.Г. Ловінська, Л.В. Жилкіна, О.М. Голенко та ін. - К.: КНЕУ, 2006. - 370 с.
9. Бухгалтерський фінансовий облік в Україні [навч. посіб.] / В.М. Добровський та ін.; за ред. В.М. Добровського. – К.: А.С.К., 2009. 976 с.
10. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит" вищих навчальних закладів / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – 9-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП „Рута”, 2010. - 931 с.
11. Велш Глен А., Шорт Деніел Г. Основи фінансового обліку / Пер. з англ. О. Мінін, О. Ткач. - К.: Основи, 2007. - 943 с.
12. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика [навч. посіб.] / Н. І. Верхоглядова та ін. - К.: ЦУЛ, 2010. – 536 с.
13. Гавриловська Л.М. Фінансовий облік – 1 [навч.-метод. посіб.] / Л.М.Гавриловська, А.С. Ларіонова. – К.: КНЕУ, 2008 – 320 с.
14. Гладких Т.В. Фінансовий облік [навч. посіб.] / Т.В. Гладких. – К.: ЦУЛ, 2007. – 480 с.

15. Голов С.Ф., Костюченко В.М., Кравченко І.Ю., Ямборко Г.А. Фінансовий облік: Підручник. – К.: Лібра, 2009. – 976 с.
16. Гордієнко Н.І. Фінансовий облік: Навчальний посібник (для студентів економічних спеціальностей). – Харків: ХНАМГ, 2005. — 289 с.
17. Білоусова І.А., Барановська Т.В. Облікова політика в Україні: теоретичні засади формування та практика застосування: Монографія. - Житомир: ЖДТУ, 2007. -512 с.
18. Єрмак О.І. Фінансовий облік - 1 (облік активів) [навч. посіб.] / О.І. Єрмак.- К.: Вид. дім «Слово»,2008. – 376 с.
19. Коблянська О.І. Фінансовий облік [навч. посіб.] – 2-ге вид., випр. і доп. / О.І. Коблянська. – К.: Знання, 2007. – 471 с.
20. Лень В.С. Фінансовий облік [навч. посіб.] / В.С. Лень. – К.: ВЦ «Академія», 2011. – 608 с.
21. Лишиленко О.В. Фінансовий облік [підручник] / О.В. Лишиленко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.; ЦНЛ, 2008. – 556 с.
22. Нашкерська Г.В. Фінансовий облік : Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2009 р. - 502 с.
23. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: Навч. посіб. – Луцьк: Навчально-видавничий відділ ЛНТУ, 2009. – 632 с.
24. Скирпан О.П. Фінансовий облік [навч. посіб.] / О.П. Скирпан, М.С. Палюх. – Тернопіль: ТНЕУ, 2008. - 408 с.
25. Фінансовий облік [навч. посіб.] ; за ред. В.К. Орлової, М.С. Орлів, С.В. Хоми. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: ЦУЛ, 2010. – 510 с.
26. Фінансовий облік: Навч. посіб. — 2-ге вид., випр. і доп. Рекомендовано МОН / Коблянська О.І. — К., 2007. — 471 с.
27. Фінансовий облік: Первинна документація та облікова реєстрація: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Лучко М.Р., Остап'юк М.Я., Даньків Й.Я. — К., 2005. — 319 с.
28. Чебанова Н.В., Єфіменко Т.І. Фінансовий облік: Підручник. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 704 с.
29. Шара Є.Ю. Фінансовий облік – 2: навч. посіб. / Є.Ю. Шара, О.О. Бідюк, Н.В. Гуріна, І.Є. Соколовська-Гонтаренко – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 408 с.

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до виконання індивідуального завдання з дисципліни «Фінансовий облік - 1» для студентів спеціальності 071 «Облік та оподаткування»/ Сост.: М.Ю. Манухіна - Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2018. - 20 с.
2. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Фінансовий облік - 1» для студентів-заочників спеціальності 071 «Облік і оподаткування»./ Сост.: М.Ю. Манухіна - Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. - 19 с.
3. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Фінансовий облік - 1» для студентів спеціальності 071 «Облік та оподаткування»/ Сост.: М.Ю. Манухіна - Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. - 29 с.
4. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Фінансовий облік - 1» для студентів спеціальності 071 «Облік та оподаткування»/ Сост.: М.Ю. Манухіна - Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. - 49 с.
- 5.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua> - офіційний сайт Верховної Ради України.

2. <http://www.minfin.gov.ua> - офіційний сайт Міністерства фінансів України.
3. <http://sfs.gov.ua/> - офіційний сайт Державної фіскальної служби України.
4. <http://www.bank.gov.ua> - офіційний сайт Національного банку України.
5. <http://www.ukrstat.gov.ua> - офіційний сайт Державного комітету статистики України.
6. <http://www.visnuk.com.ua> - офіційне видання Державної фіскальної служби України «Вісник. Офіційно про податки».
7. <http://dtki.com.ua> - Український бухгалтерський портал «Дебет - Кредит».
8. <http://www.interbuh.com.ua> - бухгалтерський сервіс «Інтерактивна бухгалтерія».
9. <http://vobu.ua/ukr/newspaper> - газета «Все про бухгалтерський облік».

Оцінювання курсу

Таблиця 1

Бали оцінки за навчальну діяльність - денна форма, 2 семестр

Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Іспит	Сума
до 6	до 6	до 6	до 6	до 8	до 6	до 6	до 6	50	100

Таблиця 1

Бали оцінки за навчальну діяльність – заочна форма, 2 семестр

Присутність на всіх заняттях	Активність, виконання та захист практичних завдань	Виконання і захист контрольної роботи	Іспит (тестування)	Сума
до 10	до 20	до 20	до 50	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом директора інституту.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.